

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет «Одеська юридична академія»

**ЄВРОПЕЙСЬКІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ:
НАУКОВО-ПРАКТИЧНИЙ ВИМІР
В УМОВАХ ВОЄННИХ ВИКЛИКІВ**

МАТЕРІАЛИ
Міжнародної науково-практичної конференції

Одеса, 26 квітня 2024 року

Одеса
«Фенікс»
2024

*Рекомендовано до друку вченою радою
Національного університету «Одеська юридична академія»
(протокол № 8 від 15.05.2024 р.)*

За загальною редакцією **С. В. Ківалова**

Відповідальний за випуск **М. Р. Аракелян**

Є 24 **Європейські орієнтири розвитку України: науково-практичний вимір в умовах воєнних викликів** : матеріали Міжнар.наук.-практ. конф. (Одеса, 26 квітня 2024 р.) / за заг. ред. С. В. Ківалова. – Одеса : Фенікс, 2024. – 1000 с.
ISBN 978-617-8430-05-4

У збірнику відображено наукові напрацювання вчених, практиків, військовослужбовців у теоретичній та емпіричній площині у сферах філософських основ, загальної теорії та історичних досліджень держави і права, актуальних проблем світових соціально-політичних процесів, соціології та психології в умовах повномасштабного військового вторгнення. Висвітлено питання загроз національній безпеці в їх конституційному вимірі у рамках міжнародного та європейського права, трудового права та права соціального забезпечення, земельного, аграрного та екологічного права, пов'язані з функціонуванням економіки та підприємництва в умовах європейського вибору України. Розглянуто проблеми інформатизації та цифровізації суспільства, захисту інформації та кібербезпеки в умовах військового вторгнення, питання методики викладання іноземних мов, теорії та практики перекладу, проблеми лінгвістики та журналістики. Відображено наукові напрацювання у сферах адміністративного права та процесу, фінансового, морського та митного права, організації та вдосконалення судоустрою, прокуратури, інших правоохоронних органів, адвокатури. Висвітлено питання кримінального права, кримінально-процесуальних аспектів кримінального провадження та кримінологічних особливостей протидії злочинності в умовах воєнного стану, криміналістики, судової експертизи, психології та медицини у забезпеченні судочинства, цивільного та сімейного права, інтелектуальної власності та патентної юстиції, цивільного судочинства, господарського права та процесу. Розглянуто актуальні питання діяльності сучасних бібліотек у закладах вищої освіти, фізичної підготовки здобувачів вищої освіти.

Збірник розраховано на наукових і науково-педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти, практичних працівників у сферах юридичної, економічної, соціологічної, політологічної, психологічної, філологічної наук, журналістики та кібербезпеки тощо.

УДК 005.332.2(4):316.42(477)»364»»20»(062.552)

Матеріали видано в авторській редакції

Єрмоєнко Світлана Василівна ПЕРЕКЛАД АНГЛІЙСЬКИХ ДІЄСЛІВ ГОВОРІННЯ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ В ХУДОЖНЬОМУ ТЕКСТІ	915
Іванова Наталія Георгіївна МЕТОДИЧНІ НАСТАНОВИ КРЕАТОРІВ САЙТУ VIDEOELE (ПОЧАТКОВИЙ РІВЕНЬ НАВЧАННЯ ІСПАНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ)	916
Козак Тетяна Борисівна ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ СЕМАНТИКИ СЛОВА BLAU ‘СИНІЙ, БЛАКИТНИЙ’ У НІМЕЦЬКІЙ МОВІ	919
Марчук Ірина Петрівна ВИКОРИСТАННЯ ЕЛІТНОГО КОНТЕКСТУ В НАВЧАННІ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 081 ПРАВО	921
Потенко Людмила Олександрівна ІННОВАЦІЙНЕ ВИКОРИСТАННЯ МОБІЛЬНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ОСВІТІ.	923
Томчаковський Олександр Георгійович НЕВЕРБАЛЬНА КОМУНІКАЦІЯ: АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ.	925
Тупікова Тетяна Валеріївна ГЕНЕАЛОГІЧНА СПОРІДНЕНІСТЬ GELB I GRÜN	927
Швелідзе Лідія Дмитрівна ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ У КОНТЕКСТІ ПЕРЕКЛАДУ	929
Alexeyev Mykola CLEAR ENGLISH OF LAW: A POSSIBILITY OR A NECESSITY?	931
Ковальова Ксенія Олександрівна КОНЦЕПТ ТЕКСТИЛЬ ЯК КУЛЬТУРОЛОГІЧНА КОНСТАНТА АНГЛОМОВНОЇ КАРТИНИ СВІТУ.	933
Лесневська Катерина Вікторівна СУЧАСНІ ТРЕНДИ У ВИКЛАДАННІ ІНОЗЕМНИХ МОВ	934

СЕКЦІЯ 26. ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СУЧАСНОЇ ПЕДАГОГІКИ, ЛІНГВІСТИКИ ПРАВА ТА ЗМІ

Мамич Мирослава Володимирівна, Шевченко-Бітенська Олена Валентинівна ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ТВОРІВ УКРАЇНСЬКИХ ПИСЬМЕННИКІВ	937
Кісельова Анастасія Андріївна, Мамич Мирослава Володимирівна ПЕРСПЕКТИВИ ДОСЛІДЖЕННЯ МЕРЕЖЕВОЇ ЛІТЕРАТУРИ.	939
Назаренко Оксана Миколаївна, Кабанцева Надія Вікторівна АВТОРСЬКИЙ КОМЕНТАР ЯК МЕТАТЕКСТ ІСТОРИЧНОГО РОМАНУ «МАЛЬВИ» РОМАНА ІВАНИЧУКА	941

СЕКЦІЯ 27. ВИКЛИКИ СУЧАСНОЇ ЖУРНАЛІСТИКИ

Колкутіна Вікторія Вікторівна ОПОВІДНА СТРАТЕГІЯ СУЧАСНОГО СТОРІТЕЛІНГУ: ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ	943
Маляренко Тетяна Анатоліївна ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ УКРАЇНО-КИТАЙСЬКИХ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН	945
Скалацька Олена Віталіївна МІЖНАРОДНІ ПОДІЇ В МЕДІЙНИХ ТРЕНДАХ	946
Владишевська Вікторія Вікторівна, Демченко Олександр Петрович ДИПЛОМАТИЧНЕ ЛИСТУВАННЯ ЯК СОЦІАЛЬНО-КОМУНІКАТИВНЕ ЯВИЩЕ	948
Грушевська Юлія Андріївна РОЛЬ ВЛАСНОЇ НАЗВИ У СКЛАДІ РЕКЛАМНОГО ТЕКСТУ	950
Літвінчук Ірина Сергіївна АДАПТАЦІЯ ЗМІ ДО НОВИХ ВИМОГ ЦИФРОВОЇ ЕРИ: ВІД ТРАДИЦІЙНИХ ДО ЦИФРОВИХ	952
Menshykova Zhanna, Menshykova Anastasiia MARKETING COMMUNICATIONS: TRENDS AND PROSPECTS	954
Чубук Олег Леонтійович ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ РОБОТИ РЕДАКЦІЙ ПІСЛЯ РЕЛОКАЦІЇ І ДЕОКУПАЦІЇ	956

СЕКЦІЯ 28. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Барсукова Тетяна Олександрівна, Смолякова Ірина Дмитрівна МОТИВАЦІЯ ДО РУХОВОЇ АКТИВНОСТІ СУЧАСНОЇ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ	959
Антіпова Жанна Ігорівна, Кучеренко Геннадій Васильович АДАПТИВНЕ ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ ЯК СОЦІАЛІЗАЦІЯ ЛЮДЕЙ З ОБМЕЖАНИМИ МОЖЛИВОСТЯМИ	961

‘рости’. Спостереження дозволяє припустити виникнення німецьких форм *gruoni* ‘зелений’ та *gelo* ‘жовтий’ з одного кореня, який у праїндоевропейському мав вигляд **gher-/ghel-* ‘рости’. Розщеплення кореневого приголосного на /r/ і /l/ призвело до утворення форм, що позначають «початок зростання» і потім кольору відповідно зелений і жовтий. Цікаво відзначити, що не тільки формальну відмінність отримав у німецькій (і в німецьких мовах) єдиний індоевропейський корінь, але за цими формами закріпилися різні за значенням символи: за ‘зеленим’, як говорилося вище, відзначаються в основному позитивні якості, духовне зростання людини, за ‘жовтим’ – негативні (заздрість, злість, ревності) [3, с. 227].

У словниках вважається, що німецьке *gelb* ‘жовтий’ походить від *ue. *ghel[ð]-, *ghle-* зі значенням ‘блискучий, мерехтливий (жовтим, зеленим, блакитним кольором)’ [3, с. 227]. Вважаємо, що наші висновки не суперечать словниковим статтям, але дозволяють отримати глибшу реконструкцію індоевропейських форм і звести **gher(ð)-* і **ghel(ð)-* до більш давньої праформи *ue. *gher/l-*. А це у свою чергу уточнює та конкретизує значущість різних німецьких форм, що позначають у сучасній німецькій мові *grün* ‘зелений’ та *gelb* ‘жовтий’.

Список використаних джерел

1. Таранець В. Г. Поняття бінарності та зародження древніх слів. *Мова* : часопис. Одеса, 1999. Вип. 3–4. С. 48–53.
2. Етимологічний словник української мови. У 7 т. Т. 2 / голов. ред. О. С. Мельничук. Київ : Наук. думка, 2015. 570 с.
3. Duden. Das Herkunftswörterbuch. Etymologie der deutschen Sprache. 2. Aufl. / Bearb. von Günter Drosdowski. Mannheim ; Leipzig ; Wien ; Zürich : Dudenverlag, 2019. Bd. 7. 843 S.
4. Skeat W. An Etymological Dictionary of the English Language. Oxford, 2003. 70 p.

Ключові слова: прикметники на позначення кольору, діахронічні ознаки, розвиток семантики, реконструкція слів, мотивація, бінарність, символіка, синкретизм, первинна номінація.

Keywords: adjectives denoting colour, diachronic properties, the development of semantics, reconstruction of words, motivation, binary opposition, symbolism, syncretism, primary nomination.

Швелідзе Лідія Дмитрівна

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
доцент кафедри іноземних мов, кандидат філологічних наук*

ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ У КОНТЕКСТІ ПЕРЕКЛАДУ

Методика викладання іноземних мов у контексті перекладу відображає сучасні тенденції в освіті та враховує високі технологічні можливості. Інноваційні підходи охоплюють такі аспекти, як використання віртуальних інструментів, користування мультимедійними ресурсами, інтерактивні заняття, інтеграція міждисциплінарних підходів, залучення зовнішніх експертів.

Використання віртуальних інструментів у контексті навчання англійської мови та перекладу є важливим напрямом сучасної методики викладання. Онлайн-платформи надають студентам можливість вивчати мову та виконувати вправи перекладу у зручний для них час і в зручному місці. Очевидно, що це сприяє збереженню часу та збільшенню доступності освітнього процесу. Онлайн-платформи часто містять інтерактивні вправи та завдання, які стимулюють активну участь студентів в освітньому процесі. Наприклад, вони можуть включати відеоуроки, вправи на розвиток навичок читання та аудіювання, а також інтерактивні завдання на переклад.

Віртуальні інструменти надають засоби для контролю освітнього прогресу студентів, такі як тести, вправи та завдання з автоматичною перевіркою, що дозволяє викладачам ефективно відстежувати успішність студентів та надавати їм зворотний зв'язок щодо їхнього навчання. Окрім того, онлайн-платформи створюють можливості для співпраці та обміну досвідом між студентами та викладачами з усього світу за допомогою форумів, чатів та інших інструментів для обговорення та співпраці над завданнями та проєктами.

Зі свого боку, мультимедійні ресурси надають викладачам можливості використовувати відео, аудіо та інші мультимедійні матеріали для навчання мови та перекладу, що допомагає студентам отримувати доступ до різноманітних джерел інформації та покращувати їх навички.

Представимо кілька ілюстративних прикладів вправ з перекладу з використанням мультимедійних ресурсів.

1. *Переклад вебресурсів.* Студентам можна запропонувати завдання перекласти статтю, відео або аудіофайл з англійської мови на українську мову, наприклад, з вебсайту, який присвячений використанню мультимедійних ресурсів у навчанні мови та перекладу.

2. *Переклад інтерактивних вправ.* Створення інтерактивних завдань або тестів для студентів, які містять текстовий або аудіовізуальний контент англійською мовою, потребує перекладу, наприклад, викладки з інтерактивного онлайн-курсу з англійської мови на українську.

3. *Переклад аудіо або відеоматеріалів у форматі тесту.* Студентам можна запропонувати переглянути або прослухати відео або аудіофайл, а потім заповнити пропуски у перекладі відтвореного матеріалу.

Ці навчальні вправи сприяють практичному вдосконаленню перекладацьких вмінь студентів за допомогою мультимедійних ресурсів та різноманітних форматів контенту.

Інтерактивні заняття охоплюють групові дискусії, рольові ігри та вправи в парах [2, с. 54], щоб залучити студентів до активного спілкування та практики перекладу. Розглянемо декілька вправ.

1. *Групові дискусії.* Студенти можуть бути розділені на групи та обговорювати певну тему чи проблему, пов'язану з перекладом. Наприклад, кожна група отримує текст англійською мовою для перекладу та має обговорити перекладацькі варіанти.

2. *Рольові ігри.* Студенти грають ролі перекладачів та клієнтів у ситуаціях, що можуть виникнути під час професійної діяльності. Наприклад, одному студенту може бути доручено роль перекладача, який повинен пояснити іншому студенту, що таке переклад та як він реалізується.

3. *Вправи в парах.* Студенти працюють в парах для вирішення завдань, пов'язаних з перекладом. Наприклад, один студент може отримати текст англійською мовою, а інший – текст українською мовою, вони мають порівняти свої переклади та обговорити їх.

Запропоновані вправи стимулюють студентів до активного спілкування та практики перекладу, а також допомагають їм розвивати навички співпраці та комунікації в групі.

Варто відзначити, що використання міждисциплінарного підходу відіграє суттєву роль у процесі навчання студентів-перекладачів [1]. Це передбачає інтеграцію вивчення мови та перекладу з іншими академічними дисциплінами, такими як література, культурологія, історія та інші, з метою глибшого осмислення мовної системи та контексту її використання. Важливо, щоб педагогічний персонал мав можливість запросити фахівців у галузі перекладу та лінгвістики на заняття з метою проведення дискусій та демонстрації передових методологічних підходів та стратегій перекладу.

Отже, інноваційні підходи до методики викладання іноземних мов у контексті перекладу відкривають широкі перспективи для подальшого розвитку освіти та підвищення якості навчання. Ретельне поєднання різноманітних методик та використання сучасних технологій дозволяє ефективно підготувати студентів до викликів сучасного міжнародного співтовариства та розвинути їхні мовні компетентності на високому рівні. Розглянуті інноваційні підходи

сприяють покращенню якості викладання іноземних мов у контексті перекладу та підвищенню ефективності освітнього процесу.

Список використаних джерел

1. Моцар М. М. Формування полікультурної компетентності майбутніх перекладачів з використанням технологій дистанційного навчання : дис. ... канд. пед. наук. Київ, 2018. 313 с.
2. Tomás C. *Translation versus Language Errors in Translation Evaluation. Assessment issues in language translation and interpreting*. Roelof van. Frankfurt am Main, 2013. P. 97–113.
3. Zoltan D. *Innovations and Challenges in Language Learning Motivation*. New Yor : Routledge, 2020. 186 p.

Ключові слова: інтерактивні заняття, лінгвістика, мультимедійні ресурси, міждисциплінарний підхід, переклад.

Keywords: interactive classes, linguistics, multimedia resources, interdisciplinary approach, translation.

Alexeyev Mykola

*National University «Odesa Law Academy»,
Senior lecturer, Department of foreign languages*

CLEAR ENGLISH OF LAW: A POSSIBILITY OR A NECESSITY?

One of the major challenges on the path of European integration for Ukraine has been harmonization of Ukrainian and European legislation, the complex process, which requires not only research into EU effective substantive and procedural rules, but also of the underlying ideology, philosophy, legal doctrines and history of law of particular European countries and the European Union in general and English has turned out to be a valuable tool in resolving this task since it has become the primary language of communication within EU official and public institutions as well as judicial bodies, the *lingua franca* for international scientific events and publications.

Importantly, during long centuries of its evolution, law in English speaking countries, notably Great Britain, the USA, Canada and Australia, has developed a distinct professional jargon, which is notorious for being at times incomprehensible even for native speakers. This language is the *de facto* medium of professional discourse for lawyers from different European countries including Ukraine. The ability to properly use this professional language is, therefore, critical both for the Ukrainian lawyers who wish to share the common tongue with their European colleagues and translators specializing in legal translations.

In the 70s of the previous century, the concentration of outdated, obscure elements in the legal prose became critical turning obvious both to the people outside and inside the profession. The concept of generally comprehensible legal English has not been clearly formulated until the 1970s in the works by Melinkoff (*Language of the Law*, 1963) [cited from 1] and further popularized by R. Wydick in *Plain English for Lawyers*, 1979. [ibid] Plain language movement gained momentum about four decades ago and almost immediately initiated important changes within the English language of law. Three basic requirement for legal writing were formulated: it should “be clear, concise, and engaging” [2]. Simultaneously, the characteristics of legal English, which obviously prevented from achieving this goal were found. Most commonly, the following are mentioned:

- archaic words and expressions;
- Latin expressions;
- Law French;
- “purposive” clause at the start of the text;
- verbosity;